

**Republica Moldova
Judecătoria Orhei sediul Rezina**

Hotărâre

11.12.2025
or.Rezina

Instanța de judecată având în componență:

Președintele ședinței, judecătorul Igor Negreanu

Grefier Natalia Bernevec

În lipsa agentului constatator, a contravenientei Gheorghița Maria și a avocatului ei Ina Perțu legal citateți

a examinat în ședință judiciară publică contestația depusă la 18.09.2025 de către Gheorghiță Maria împotriva procesului verbal cu privire la contravenție nr.MAI06 572321 din 26.08.2025 intocmit în baza art.47¹ alin.(1) din Codul contravențional.

Potrivit contestației, *la data de 10 aprilie 2025, în baza procesului-verbal contravențional, agentul constatator ar fi stabilit că Gheorghița Maria ar fi comis contravenția prevăzută de art. 47¹ alin. (1) Cod contravențional și, în baza acestui proces-verbal, i-a fost aplicată amendă în mărime de 25000 lei.*

Cu procesul-verbal contravențional Gheorghița Maria a făcut cunoștință de la executorul judecătoresc la data de 04.09.2025, când a primit scrisoare de la acesta cu informare despre amendă. Cu aceasta nu este de acord, îl consideră neîntemeiat, emis contrar prevederilor legale și cu încălcări ale normelor legale.

Conform art.5 din Codul Contravențional al RM, nimeni nu poate fi declarat vinovat de săvârșirea unei contravenții, nici supus sancțiunii contravenționale decât în conformitate cu legea contravențională. Interpretarea extensivă defavorabilă și aplicarea prin analogie a legii contravenționale sunt interzise.

Potrivit art.7 din Codul Contravențional al RM, persoana poate fi sancționată numai pentru contravenția în a cărei privință este dovedită vinovăția sa, cu respectarea normelor prezentului cod.

Reieseind din prevederile art.9 din Codul Contravențional, la aplicarea legii contravenționale se ține cont de caracterul și de gradul prejudiciabil al contravenției, de persoana făptuitorului și de circumstanțele atenuante ori agravante.

Prin urmare, la emiterea deciziei asupra cauzei contravenționale în speță, agentul constatator urma să țină cont de prevederile indicate mai sus.

Conform art.425 din Codul Contravențional al RM, probele sunt elemente de fapt dobândite în modul stabilit de prezentul cod, care servesc la constatarea existenței sau inexistenței contravenției, la identificarea făptuitorului, la constatarea vinovăției și la cunoașterea altor circumstanțe importante pentru justă soluționare a cauzei. În calitate de probe se admit elementele de fapt constataate prin intermediul următoarelor mijloace: procesul-verbal cu privire la contravenție, procesul-verbal de ridicare a obiectelor și documentelor, procesul-

verbal de percheziție, procesul-verbal privind cercetarea la fața locului, procesele-verbale privind alte acțiuni procesuale efectuate în conformitate cu prezentul cod, explicațiile persoanei în a cărei privință a fost pornit proces contravențional, declarațiile victimei, ale martorilor, înscrisurile, înregistrările audio sau video, fotografiile, corporile delice, obiectele și documentele ridicate, constatările tehnico-științifice și medico-legale, raportul de expertiză.

Astfel, concluzionează că agentul constatator nu a examinat obiectiv materialul contravențional și nu a elucidat toate aspectele spelei și nu a acumulat probe care ar fi demonstrat vinovăția petentei.

Conform art.440 din Codul Contravențional al RM, constatarea faptei contravenționale înseamnă activitatea desfășurată de agentul constatator de colectare și administrare a probelor privind existența contravenției, de încheiere a procesului-verbal cu privire la contravenție, de aplicare a sancțiunii contravenționale sau de trimitere, după caz, a dosarului în instanța de judecată sau în alt organ spre soluționare.

Simpla indicare în procesul-verbal cu privire la contravenție a articolului care prevede o sancțiune nu presupune și nici nu demonstrează comiterea contravenției de către petent, iar lipsa probelor afectează în mod esențial fondul cauzei.

Potrivit art.458 din Codul Contravențional al RM, examinând cauza contravențională, instanța de judecată este obligată să determine: a) caracterul veridic al contravenției imputate; b) existența cauzelor care înălță caracterul contravențional al faptei; c) vinovăția persoanei în a cărei privință a fost pornit procesul contravențional; d) existența circumstanțelor atenuante și/sau agravante; e) necesitatea sancționării și, după caz, caracterul sancțiunii contravenționale; f) alte aspecte importante pentru soluționarea justă a cauzei.

Conform art. 375 din Codul Contravențional al RM – Prezumția de nevinovăție: (2) Nimeni nu este obligat să dovedească nevinovăția sa. (3) Concluziile despre vinovăția persoanei în săvârșirea contravenției nu pot fi întemeiate pe presupuneri. Toate dubiile în probarea învinuirii care nu pot fi înălțurate în condițiile prezentului cod se interpretează în favoarea persoanei în a cărei privință a fost pornit proces contravențional.

Articolul 461 din Codul Contravențional al RM prevede că, în cazul în care, pe parcursul judecării cauzei, se constată vreunul dintre temeiurile prevăzute la art. 441 și 445, instanța urmează să încezeze procesul contravențional.

Conform art. 460 din Codul Contravențional al RM, instanța de judecată hotărăște asupra cauzei contravenționale în camera de deliberare, pronunțându-se prin hotărâre asupra aspectelor factice și juridice ale cauzei.

Respectarea drepturilor omului și a libertăților fundamentale constituie însăși esența unei societăți democratice, iar obligația statului de a se conforma cu bună-credință obligațiilor asumate constituie un principiu fundamental al răspunderii internaționale a statelor.

Această obligație generală este impusă tuturor organelor de drept, care trebuie să se asigure că activitatea lor urmează să fie realizată în limitele și în concordanță cu legea fundamentală existentă, totodată, să asigure calitatea legislației.

Urmare a celor menționate mai sus, solicită admiterea integrală a contestații, anularea procesului verbal cu privire la contravenție și a deciziei de sancționare din 10 aprilie 2024 cu încetarea procesului contravențional în privința Gheorghe Maria în legătură cu lipsa faptei contravenției

În ședința de judecată, autoarea contestației s-a prezentat la ședință împreună cu apărătorul său care, a solicitat termen pentru a face cunoștință cu dosarul iar după aceasta, contravenienta

nu s-a prezentat, nu a invocat motivele neprezentării, nu a solicitat amânarea examinării cauzei sau examinarea în lipsă.

În ședință nu s-a prezentat nici avocatul contravenientei, Ina Perțu, care însă a depus o cerere de completare a contestației și a solicitat examinarea cauzei în lipsa ei și a clientei sale.

În cererea de completare a contestației se menționează că *prin procesul-verbal contravențional nr. MAI06 572321 din 11.04.2025, agentul constatator al IP Rezina ar fi constatat vinovăția cet. Gheorghița Maria în comiterea contravenției prevăzută de art.47¹ alin.(1) din Codul Contravențional al RM, aplicându-i sancțiune sub formă de amendă în mărime de 500 u.c, ce constituie suma de 25 000 lei.*

Reieseind din procesul-verbal contestat, se indică că cet. Gheorghița Maria ar fi comis contravenția prevăzută de art. 471 alin. (1) CC al RM.

Pentru stabilirea existenței faptei contravenționale, este necesar ca aceasta să întrunească toate elementele constitutive ale contravenției prevăzute de lege.

Articolul 47¹ alin. (1) Cod contravențional prevede un scop special al acțiunii prejudiciabile – anume determinarea alegătorului să își exercite ori să nu își exercite drepturile electorale într-un anumit mod. Dacă acest scop nu este dovedit, fapta nu poate fi încadrată juridic în baza articolului menționat. Mai mult, acest scop trebuie să existe încă din momentul comiterii faptei, nu ulterior.

Agentul constatator indică că petenta ar fi primit careva sume bănești în scopul exercitării unor drepturi electorale, dar care sunt acele drepturi electorale, când urma să-și exercite acele drepturi electorale, nu a indicat, or, dacă urmează petenta să-și exercite careva drepturi electorale în anul 2025, atunci nu poate fi sancționată anticipat, iar dacă și-a exercitat careva drepturi anterior intrării în vigoare a art. 471 din Codul contravențional, atunci a fost sancționată în baza unei legi inexistente.

La caz, agentul constatator nu a demonstrat scopul presupus urmărit de către petentă, deși îl invocă în fapta contravențională.

Un alt element esențial îl constituie obiectul contravenției, desemnat de legiuitor prin sintagma: bunuri, servicii, privilegii sau avantaje. În speță, agentul constatator indică că petenta ar fi acceptat sau primit careva sume bănești. Adică, nici agentul constatator nu cunoștea ce ar fi făcut petenta: acceptat sau primit.

Este important de reținut că coruperea electorală pasivă este o contravenție materială și se consideră consumată din momentul acceptării sau primirii respectivei recompense, NU doar din momentul existenței unor presupuneri sau suspiciuni.

Totodată, de la cine ar fi primit acele careva sume bănești, agentul constatator la fel nu a indicat în fapta contravențională.

În ceea ce privește latura subiectivă, contravenția prevăzută de art. 47¹ este comisă cu intenție directă, ceea ce înseamnă că trebuie dovedită voința expresă a petentei, în calitate de alegător, de a primi bunuri sau avantaje pentru a vota într-un anumit mod. Or, agentul constatator nu a prezentat dovezi care să confirme existența acestei intenții directe în cazul Mariei Gheorghița.

În concluzie, nu există probe concludente, certe și obiective care să confirme, dincolo de orice îndoială rezonabilă, că Gheorghița Maria ar fi primit sau acceptat mijloace bănești sau alte avantaje materiale în scopul exercitării dreptului electoral într-un mod prestabilit.

Agentul constatator NU a demonstrat acceptarea mijloacelor bănești și scopul exercitării dreptului la vot, or dreptul la vot este liber, iar Gheorghița Maria nu trebuia să fie coruptă pentru a merge la vot.

Prin urmare, în lipsa elementelor constitutive ale contravenției și a probelor corespunzătoare, instanța de judecată urmează să dispună încetarea procesului contravențional intentat împotriva cet. Gheorghe Maria.

Alte motive de anulare a procesului-verbal contestat sunt temeiuri de nulitate absolută și anume:

- *întocmirea procesului-verbal în lipsa petentei, dar în prezența unui martor asistent, Martin Veronica, domiciliul căreia nu este clar scris și niciun număr de contact al acesteia nu este indicat, fapt ce îngreunează identificarea persoanei și contravine art. 443 CC al RM;*
- *perioada săvârșirii contravenției nu a fost constată, se indică doar aprilie–octombrie; însă anume neindicarea datei și nu a unei perioade, cum e scris în procesul-verbal, atrage nulitatea actului întocmit de agentul constatator.*

Aceste circumstanțe duc la nulitatea procesului contestat, în conformitate cu prevederile art. 445 și art. 443 Cod contravențional.

Cu privire la înscrisurile anexate de către agentul constatator comunicăm următoarele:

Înscrisurile anexate la materialele cauzei de către agentul constatator nu conferă valoare probantă și nici nu pot fi acceptate în calitate de probe, deoarece nu atestă o dovadă că contestatarul a pretins sau acceptat mijloace bănești; nu stabilesc niciun comportament electoral determinat de o pretinsă mituire; nu determină data exactă, locul concret, nici identitatea celor care ar fi oferit mijloacele, nici suma, nici contextul faptelor.

Înscrisurile anexate la materialele cauzei nu pot fi luate în considerare de către instanță, în situația în care nu au fost obținute legal.

Aceste înscrisuri contravin art. 425 din Codul Contravențional și nu pot fi acceptate ca probe în prezenta cauză contravențională, or probele care să indice asupra comiterii contravenției urmează a fi dobândite în mod legal.

Deci, un alt temei de admiterea contestației și anularea procesului-verbal cu privire la contravenție este faptul că actele anexate la materialele cauzei, care ar fi fost obținute în cauza penală nr. 2023970322, nu pot fi acceptate ca probe în cauza contravențională examinată, deoarece sunt date neadmise ca probe (art. 94 CPP alin. (1) pct. 4), 8)), deoarece nu există o autorizare conform prevederilor art. 136 alin. (7), 301 CPP pentru folosirea lor în prezenta cauză.

Respectarea prevederilor legale ce țin de întocmirea procesului-verbal cu privire la contravenție și, respectiv, demonstrarea comiterii contravenției, se impune pentru a respecta dreptul contravenientului la un proces echitabil prevăzut de art. 6 CEDO, inclusiv pentru respectarea următoarelor prevederi legale din Codul contravențional al RM:

1. *Articolul 3. Acțiunea legii contravenționale în timp, care prin alin. (1) stabilește că caracterul contravențional al faptei și sancțiunea ei contravențională se stabilesc de prezentul cod în vigoare la momentul săvârșirii faptei.*
2. *Articolul 5. Prințipiu legalității – (1) Nimeni nu poate fi declarat vinovat de săvârșirea unei contravenții, nici supus sancțiunii contravenționale decât în conformitate cu legea contravențională. (2) Interpretarea extensivă defavorabilă și aplicarea prin analogie a legii contravenționale sunt interzise.*
3. *Articolul 7. Prințipiu dreptății – Persoana poate fi sancționată numai pentru contravenția în a cărei privință este dovedită vinovăția sa, cu respectarea normelor prezentului cod.*

Cu trimitere la prevederile art. 7 și art. 425 din Codul Contravențional, concluzionăm că agentul constatator nu a examinat obiectiv materialul contravențional și nu a elucidat toate aspectele speței și nu a acumulat probe care ar fi demonstrat vinovăția contestatării.

Conform prevederilor art. 6 § 2 din Convenția Europeană pentru Drepturile Omului, orice persoană acuzată de o infracțiune este prezumată nevinovată până atunci când vinovăția sa va fi legal stabilită. Notăm faptul că tragerea la răspundere penală în lipsa motivelor verosimile de a bănuii că persoana a săvârșit o abatere penală constituie o încălcare a Convenției.

Prezumpția de nevinovăție stă la baza tuturor garanțiilor procesuale legate de protecția persoanei în procesul penal, inclusiv procesul contravențional (reiesind din prevederile hotărârii CEDO în cauza Ziliberberg vs. Moldova).

Legea procesual-penală și cea contravențională (reiesind din prevederile hotărârii CEDO în cauza Ziliberberg vs. Moldova) stabilesc că răsturnarea prezumției nevinovăției sau concluziile despre vinovăția persoanei privind săvârșirea infracțiunii nu pot fi intemeiate pe presupuneri. Toate dubiile în probarea învinuirii, care nu pot fi înălțurate legal, se interpretează în favoarea bănuitei. Această reglementare se încadreză în spiritul prezumției nevinovăției datorită faptului că pedepsirea oricărei persoane pentru o faptă penală se poate realiza doar în baza unor informații certe și veridice despre vinovăția ei, neadmitându-se presupunerile sau probele afectate de incertitudine. Chiar în cazul aprecierii probelor, orice informație în baza căreia se pot trage două sau mai multe concluzii opuse (în sensul apărării sau acuzării) despre aceeași circumstanță arată imposibilitatea punerii acesteia în baza unei sentințe de vinovăție.

Cu privire la practica CEDO despre prezumția de nevinovăție, în cauza Creangă c. României 2012, p. 88, Curtea reamintește că, la aprecierea mijloacelor de probă, ea reține criteriul probei „dincolo de orice îndoială rezonabilă”.

Art.6 (2) CEDO „exprimă principiul prezumției nevinovăției. Acesta, inter alia, cere ca în exercitarea funcțiilor lor, membrii completului de judecată nu trebuie să aibă o idee preconcepță precum că inculpatul a comis infracțiunea de care se învinuiește; sarcina probei fiind pe seama părții acuzării, și orice dubiu urmează să fie interpretat în folosul inculpatului...”. Justificarea aplicării acestui principiu are la bază ideea că pentru societate ar fi cu mult mai bine dacă o persoană vinovată ar fi achitată, decât dacă o persoană nevinovată ar fi condamnată. Sarcina probei este în seama acuzării, numai dacă aceasta are vreun motiv scuzabil; însă în cazul în care există dubii cu privire la vinovăție, acestea urmează a fi interpretate în favoarea lui.

Prin urmare, reiesind din natura penală a contravenției stabilită prin cauza Ziliberberg vs. Moldova (01 mai 2005), în vederea asigurării unui proces echitabil conform exigențelor instituite de art. 6 par. 2 CEDO, agentul constatator, prin prisma art. 440 alin. (1) Cod contravențional al RM și prin prisma cauzei Anușca vs. Moldova (18 iulie 2010), urmează să exerceze o investigație completă, nepărtinitoare și obiectivă în vederea acumulării materialului probator suficient și concludent pentru stabilirea circumstanțelor importante ale cauzei, determinarea existenței faptei contravenționale, încadrarea juridică a faptei contravenționale și administrarea probelor invocate în apărarea sa de către ultimul.

Tinând cont de latura penală a cauzelor contravenționale, invocă următoarele:

Potrivit jurisprudenței CtEDO, procesul-verbal cu privire la contravenție este un act de învinuire împotriva persoanei și reprezentă o acuzație în materie penală, rigorile procesului penal fiind pe deplin aplicabile procesului contravențional. Convenția Europeană a Drepturilor Omului, în art. 6 par. 3, indică faptul că: orice acuzat are, în special, dreptul: a) să fie informat în termenul cel mai scurt, într-o limbă pe care o înțelege și în mod amănuntit asupra naturii și

cauzei acuzației aduse împotriva sa; b) să dispună de timpul și de înlesnirile necesare pregătirii apărării sale. În jurisprudență sa constantă, CtEDO a reiterat importanța clarității actului de învinuire pentru asigurarea respectării dreptului la apărare a celui acuzat; în caz contrar, va fi încălcăt art. 6 par. 3 CEDO.

Importanța predictibilității și clarității învinuirii, ca parte componentă a dreptului la un proces echitabil în vederea asigurării dreptului la apărare, a fost recunoscută de CtEDO în multiple cauze adoptate: cauza Blok contra Ungariei; cauza Adrian Constantin împotriva României; cauza Pelissier și Sassi împotriva Franței; cauza Mattoccia împotriva Italiei; cauza Dallos împotriva Ungariei; cauza Kamasinski împotriva Austriei; cauza Escoubet împotriva Belgiei §.a.

În conformitate cu art. 7 CPP al RM, (8) Hotărârile definitive ale Curții Europene a Drepturilor Omului sunt obligatorii pentru organele de urmărire penală, procurori și instanțele de judecată.

Învinuirea reflectată în procesul-verbal cu privire la contravenție este abstractă, nu este clară, nu este predictibilă, motiv pentru care solicităm aplicarea directă a precedentelor CtEDO indicate supra, cu problematică similară, la judecarea prezentei cauze.

Activitatea defectuoasă a agentului constatator, în calitatea sa de acuzator, omisiunea gravă a organului constatator de a-i aduce contestatarei o învinuire clară, detaliată, predictibilă cu privire la pretinsa contravenție comisă, nu poate fi reparată de instanța de judecată, legiuitorul oferind instanței soluția de încetare a procesului contravențional, reflectată în art.445 alin.1 Cod Contravențional al RM.

Aprecierea probelor reprezintă un proces complex și fundamental, având rolul decisiv în stabilirea adevărului și pronunțarea unei hotărâri corecte; deci presupune evaluarea corectă a tuturor probelor administrate în dosar în vederea stabilirii faptelor.

Astfel, la aprecierea probelor, instanța urmează să țină cont de criteriile de apreciere a probelor, cum ar fi:

- Relevanța (dacă proba este legată de fapta comisă);
- Autenticitatea (dacă proba este reală);
- Credibilitatea (dacă proba a fost obținută și se potrivește cu alte probe);
- Convergența (dacă mai multe probe indică spre aceeași concluzie);
- Completitudinea (dacă ansamblul probelor oferă o imagine suficient de clară și completă a faptei, fără lacune esențiale).

Deci, aprecierea probelor este o sarcină de mare responsabilitate a instanței, iar aprecierea probelor este decisivă pentru emiterea soluției.

Potrivit art. 458 din Codul Contravențional al RM, examinând cauza contravențională, instanța de judecată este obligată să determine:

- a) caracterul veridic al contravenției imputate;
- b) existența cauzelor care înlătură caracterul contravențional al faptei;
- c) vinovăția persoanei în a cărei privință a fost pornit procesul contravențional;
- d) existența circumstanțelor atenuante și/sau agravante;
- e) necesitatea sancționării și, după caz, caracterul sancțiunii contravenționale;
- f) alte aspecte importante pentru soluționarea justă a cauzei.

Articolul 461 din Codul contravențional al RM prevede că în cazul în care, pe parcursul judecării cauzei, se constată vreunul din temeiurile prevăzute la art. 441 și 445, instanța urmează să încezeze procesul contravențional.

În speță, nu a fost constatată vinovăția cet. Gheorghița Maria, dar nici fapta contravențională – timpul și modalitatea de săvârșire a contravenției.

În circumstanțele expuse supra, constatăm că de către agentul constatator nu au fost stabilite circumstanțele importante pentru justa soluționare a faptei contravenționale și anume comiterea faptei contravenționale de către Gheorghița Maria, fapt ce contravine art. 443 Cod contravențional.

Reieșind din cele menționate mai sus, solicită admiterea contestației pe motivele de fapt și de drept invocate și încetarea procesului contravențional.

Nici agentul constatator nu s-a prezentat la ședința de judecată ci a înaintat o cerere prin care a solicitat examinarea cauzei în lipsa sa cu adoptarea unei decizii legale.

Tot el a mai depus și o referință prin care menționează că *la data de 29.09.2025 la Judecătoria Orhei sediul Rezina str. Voluntarilor 3, a fost înregistrată contestația cet. Gheorghiță Maria în conformitate cu prevederile art. 448 alin. 1) din Codul Contravențional al Republicii Moldova cu nr. 218 din 24.10.2008, în privința procesului verbal cu privire la contravenție cu nr. MAI06 572321 din data de 11.04.2025 prin care a fost recunoscut vinovat de săvîrșirea contravenției prevăzută la art. 47¹ alin.(1) din Codul Contravențional- „Coruperea electorală pasivă”, fiind sancționată cu amendă în mărime de 500 unități convenționale ce constituie 25.000 lei MDL (douăzeci și cinci mii lei MDL).*

Analizînd motivele invocate în contestația depusă de către contravenientul Chistol Aliona, consideră necesar de a dispune respingerea contestației acestuia din următoarele considerente:

1. La 15 august 2023, de către Procuratura Anticorupție, a fost pornită cauza penală înregistrată sub nr. 2023970322, în baza art 181³ din Codul penal (finanțarea ilegală a partidelor politice, a grupurilor de inițiativă, a concurenților electorali săvîrșită în proporții mari) și art. 243 alin (3) lit. a) și b) Cod penal (spălarea de bani săvîrșita de un grup criminal organizat în proporții deosebit de mari), pe faptul că într-o perioadă nestabilită de timp, dar nu mai tîrziu de luna iulie 2023, cet. Ilan Şor, a pus la cale un plan infracțional de sporire a influenței sale politice asupra sistemului puterii de stat în Republica Moldova.

Astfel, pe întreg teritoriul țării, existînd o schemă bine conturată, repartizată pe regiuni, raioane, și localități de către Ilan Şor, precum și alte persoane, sub paravanul diverselor partide politice, au fost desfășurate activități infracționale manifestate prin colectarea datelor cu caracter personal, ce asigură deschiderea conturilor bancare peste hotarele Republicii Moldova, precum și suport informational privind instalarea aplicației mobile de tip banking-PSB, a băncii comerciale Promsvyazbank din Federația Rusă, prin intermediul căreia de către Ilan Şor cu contribuția altor persoane s-au oferit și dați bani, inclusiv prin transferuri bancare susținătorilor în vederea determinării exercitării într-un anumit mod a drepturilor electorale în cadrul alegerilor prezidențiale și a referendumului constituțional din 20 octombrie 2024 pentru susținerea și alegerea unui anumit concurent electoral, precum și exteriorizarea unei anumite obținute în cadrul referendumului constituțional.

2. La 22.10.2024, prin încheierea judecătorului de instrucție nr. 13-7921/2024, a fost autorizată măsura specială de investigații colectarea de informații de la furnizorii de servicii de comunicații electronice privind aplicația mobilă cu identificatorul PSB pentru perioada 01.01.2024-22.10.2024, de la operatorul SA „Moldtelecom” fiind reflectată informația relevantă examinării circumstanțelor cauzei, prin identificarea numerelor SIM unice, care au utilizat și/sau utilizează sau au avut careva conexiuni cu aplicația mobilă cu identificatorul PSB, a Băncii Comerciale „Promsvyazbank” din Federația Rusă, cu specificarea numărului de utilizatori și SMS-uri primite în adresa sa din partea identificatorului „PSB”.

Astfel, la 08.04.2025, în secretariatul IP Șoldănești, a fost înregistrat Demersul parvenit din cadrul INSP al IGP cu nr. 34117/1-3598 din 07.04.2025, pe faptul acțiunilor unor persoane din raionul Șoldănești implicate în fapte de pretindere, acceptare sau primire, personal sau prin mijlocitor, de către un alegător a bunurilor, serviciilor, privilegiilor sau avantajelor sub orice formă, în scopul exercitării sau al neexercitării unor drepturi electorale. Pe faptul dat, a fost pornită procedura contravențională înregistrată cu nr. RAP01 431435 din 09.04.2025.

Din februarie 2022, "Promsveazibank" este sub sancțiuni UE. Decizia UE 2014/145 cu modificări. Totodată, în conformitate cu Ordinului Ministerului Afacerilor Externe și Integrării Europene nr. 248-S-09 din 16.11.2023, cu privire la alinierea la măsuri restrictive internaționale ale Uniunii Europene, Moldova a aderat la regimul de sancțiuni al UE împotriva Rusiei. Promsveazibank, este o bancă deținută de statul rus care oferă sprijin financiar sectorului de apărare rus și armatei ruse, răspunzătoare pentru desfășurarea masivă a trupelor ruse de-a lungul frontierei cu Ucraina și pentru prezența trupelor ruse în peninsula Crimeea.

*Subsidiar, menționează faptul că contravenienta Gheorghiță Maria a primit 5 astfel de mesaje fapt prin ce este demonstrat prin informația furnizată de către companiile de telefonie mobilă din r.Moldova, (a anexat fișierul excel), și anume a numărului de telefon „*****” a operatorului SA Moldcell la fel înregistrat pe numele cet. Gheorghiță Maria.*

Organul de constatare remarcă și faptul că, contravenienta nu a prezentat careva probe în vederea susținerii contestației împotriva P/V cu privire la contravenție cu nr. MAI06 572343 din 09.04.2025, toate circumstanțele indicate de acesta sunt pur-declarative, or această poziție a contravenientului este privită ca fiind o metodă de apărare în condițiile în care la materialele cauzei există probe pertinente și concludente care în ansamblu din punct de vedere al coroborării dovedesc săvârșirea faptei imputate, procesul verbal cu privire la contravenție este un act juridic administrativ ce se bucură, datorită calității de reprezentant al statului a celui ce îl încheie, de o prezumție de validitate și temeinicie, prezumție care este însă relativă și care poate fi răsurnată prin administrarea probei contrariei.

În drept, în temeiul art. 440 alin. 1) Cod Contravențional- „Procesul de constatare a faptei contravenționale și atribuțiile agentului constatator; (1) Constatarea faptei contravenționale înseamnă activitatea, desfășurată de agentul constatator, de colectare și de administrare a probelor privind existența contravenției, decizie privind examinarea contravenției în temeiul constatării agentului constatator sau procesului-verbal cu privire la contravenție, de aplicare a sancțiunii contravenționale sau de trimis, a dosarului, după caz, funcționarului abilitat să examineze cauza contravențională, din cadrul autorității din care face parte agentul constatator, în instanța de judecată sau în alt organ spre soluționare.”

La fel, potrivit art 442 alin. 1) Cod Contravențional- „Procesul-verbal cu privire la contravenție; (1) Procesul-verbal cu privire la contravenție este un act prin care se individualizează fapta ilicită și se identifică făptuitorul. Procesul-verbal se încheie de agentul constatator pe baza constatărilor personale și a probelor acumulate, în prezența făptuitorului sau în absența lui.”

Potrivit art.447¹ alin.1) Cod Contravențional „Examinarea cauzelor contravenționale de către agentul constatator, autoritățile prevăzute la art. 393 alin. (1) lit.b)-d), după caz, se efectuează cu respectarea prevederilor capitolelor I-VI din cartea a doua.”

Potrivit art 400 din același cod „Ministerul Afacerilor Interne”, contravențiile prevăzute la art. 47¹ se constată și se examinează de către poliție.

În corespondere cu prevederile art 10 din Codul Contravențional- „Constituie contravenție fapta - acțiunea sau inacțiunea - ilicită, cu un grad de pericol social mai redus

decît infracțiunea, săvîrșită cu vinovătie, care atentează la valorile sociale ocrotite de lege, este prevăzută de prezentul cod și este pasibilă de sancțiune contravențională.”

Premergător, potrivit pct. 310 din Decizia de inadmisibilitate privind excepțiile de neconstituționalitate a unor prevederi din articolul 471 din Codul contravențional nr. 1 din 21.01.2025, Curtea indică că sintagma „exercitarea sau neexercitarea unor drepturi electorale”, care nu ar prevedea un mecanism de verificare a modului în care persoana și-a exercitat votul, Curtea menționează că articolul 471 alin. (1) descrie doar fapta, nu și urmarea prejudiciabilă. Altfel spus, contravenția în discuție este una formală și nu obligă autoritățile să verifice dacă alegătorul a votat pentru candidatul sau pentru partidul politic care l-a corupt. Curtea consideră că existența unui astfel de mecanism ar contraveni caracterului secret al votului, garantat de articolul 38 din Constituție, astfel fiind constatat că Curtea constată că dispozițiile contestate nu afectează articolul 22 în corroborare cu articolele 1 alin.(3) și 23 alin.(2) din Constituție, din perspectiva argumentelor invocate în sesizări.

Este remarcabil faptul că votul secret și liber exprimat al alegătorilor constituie elementul de bază al alegerilor libere și democratice și al dreptului de vot. Coruperea alegătorilor sau vânzarea voturilor sunt incompatibile cu conceptul alegerii democratice și prinț-un vot liber exprimat de către cetățeni a organelor reprezentative și fraudează competiția bazată pe idei și pe programe politice desfășurată între partidele politice și între candidați (HCC nr. 25 din 28 noiembrie 2024, § 102).

În acest sens, Declarația Universală a Drepturilor Omului, adoptată și proclamată de Adunarea Generală a ONU, în art. 21 stipulează că „orice persoană are dreptul de a lua parte la conducerea treburilor publice ale țării sale, fie direct, fie prin reprezentanți liber aleși; orice persoană are dreptul de acces egal la funcțiile publice din țara sa; voînța poporului trebuie să constituie baza puterii de stat; această voînță trebuie să fie exprimată prin alegeri nefalsificate, care să aibă loc în mod periodic prin sufragiu universal, egal și exprimat prin vot secret sau urmând o procedură echivalentă care să asigure libertatea votului”.

Potrivit Constituției Republicii Moldova, art.2 „(1) Suveranitatea națională aparține poporului Republicii Moldova, care o exercită în mod direct și prin organele sale reprezentative, în formele stabilită de Constituție”. Art. 38 „(1) Voința poporului constituie baza puterii de stat. Această voînță se exprimă prin alegeri libere, care au loc în mod periodic prin sufragiu universal, egal, direct, secret și liber exprimat, iar principiile participării la alegeri sunt: - vot universal - cetățenii Republicii Moldova pot alege și pot fi aleși fără deosebire de rasă, naționalitate, origine etnică, limbă, religie, sex, opinie, apartenență politică, avere sau origine social; - vot egal - în cadrul oricărui scrutin, fiecare alegător are dreptul la un singur vot. Fiecare vot are putere juridică egală, - vot direct - alegătorul votează personal. Votarea în locul unei alte persoane este interzisă; - vot secret - votarea la alegeri și/sau referendum este secretă, excludându-se astfel posibilitatea influențării voînței alegătorului; - vot liber exprimat - nimeni nu este în drept să exercite presiuni asupra alegătorului pentru a-l face să voteze sau să nu voteze, precum și pentru a-l împiedica să-și exprime voînța în mod independent.

Coruperea procesului electoral încalcă flagrant principiile date, mai ales a votului liber exprimat, afectează grav credibilitatea corectitudinii și libertății desfășurării alegerilor, subminând întreg sistemul democratic. La fel este de menționat, că statul de drept este de neconceput fără respectarea drepturilor și libertăților fundamentale ale omului, supremăția legii și un sistem democratic, care poate fi asigurat, în primul rând, prin organizarea, desfășurarea și totalizarea rezultatelor alegerilor în corespundere cu anumite standarde, principii democratice.

În această ordine de idei, agentul constatator a făcut dovada stării de fapt prin înscrisurile depuse la dosar care urmează a fi apreciate de instanța de judecată ca probe pertinente și concludente, încheierea procesului verbal cu privire la contravenție și adoptarea deciziei de sancționare fiind una temeinică.

Solicitați agentul constatator respingerea contestației contraveninentei împotriva procesului verbal cu privire la contravenție și menținerea deciziei agentului constatator de sancționare a contravenientei.

Tot astfel, agentul constatator a invocat anexând la acea referință drept probe următoarele copii ale următoarelor înscrisuri:

- Dispoziția șefului IP Șoldănești nr.34/50-22 din 09.04.2025 privind constituirea grupului de lucru pentru examinarea și perfectarea proceselor verbale cu privire la contravenție în baza art.47¹ din Codul contravențional;
- Raportul RAP01 431435 din 09.04.2025 privind înregistrarea contravenției;
- Scrisoarea nr.34/17/1-3598 din 07.04.2025 a Inspectoratului Național de Securitate Publică de expediere a unor „materiale și probe” către IP Șoldănești spre examinare potrivit art.47¹ din Codul contravențional;
- Raport de analiză informațional-criminală efectuat la 07.02.2025 în cauza penală nr.2023970322 conform elementelor constitutive ale infracțiunii prevăzute de art.181³ și art.243 alin.(3) lit.a) și b) din Codul penal;
- Scrisoarea procurorului anticorupție Marcel Dumbravan nr.2283 din 21.03.2025;
- Raportul DIICSOPII a INI către procurorul Cristina Carajeleascov;
- Ordonanța procurorului Cristina Carajeleascov din 19.11.2024 privind autorizarea măsurii speciale de investigație – identificarea abonatului sau a utilizatorului unei rețele de comunicații electronice;
- Proces verbal privind consemnarea măsurii speciale de investigație din 09.12.2024;
- Ordonanța procurorului Cristina Carajeleascov din 11.12.2024 privind aprecierea pertinenței rezultatelor măsurii speciale de investigație – colectarea informației de la furnizorii de servicii de comunicații electronice;
- Proces verbal privind consemnarea măsurii speciale de investigație din 06.11.2024 – colectarea informației de la furnizorii de servicii de comunicații electronice;
- Ordonanța procurorului Cristina Carajeleascov din 22.10.2024 privind autorizarea măsurii speciale de investigație – colectarea informației de la furnizorii de servicii de comunicații electronice;
- Ordonanța procurorului Cristina Carajeleascov din 08.11.2024 privind aprecierea pertinenței rezultatelor măsurii speciale de investigație – colectarea informației de la furnizorii de servicii de comunicații electronice;
- Încheierea și mandatul judecătorului de instrucție Vladislav Negru nr.13-2237/2025 din 01.04.2025 privind autorizarea folosirii datelor obținute în urma măsurilor speciale de investigație din cauza penală nr.2023970322 în cauza contravențională RAP01 433516;
- Copia încheierii și mandatului judecătorului de instrucție Alina Gorceac nr.13-7920/2024 din 22.10.2024 privind autorizarea măsurilor speciale de investigație în cauza penală nr. 2023970322 colectarea informației de la furnizorii de servicii de comunicații electronice;
- Un proiect de ordin al MAEIE din 16.11.2023.
- Încheierea și mandatul judecătorului de instrucție Vladislav Negru nr.13-2237/2025 din 01.04.2025 privind autorizarea folosirii datelor obținute în urma măsurilor speciale de investigație din cauza penală nr.2023970322 în cauza contravențională RAP01 433516;

- Două tabele cu numărul abonatului GSM și alte date.

Examinând contestația, probele anexate, audiind opiniile participanților la proces, instanța de judecată remarcă următoarele:

Articolul 47¹ alin.(1) din Codul contravențional incriminează *pretinderea, acceptarea sau primirea, personal sau prin mijlocitor, de către un alegător a bunurilor, serviciilor, privilegiilor sau avantajelor sub orice formă, care nu i se cuvin, pentru sine sau pentru o altă persoană, în scopul exercitării sau al neexercitării unor drepturi electorale în cadrul alegerilor, inclusiv al alegerilor regionale, dacă fapta nu constituie infracțiune.*

Potrivit procesului verbal cu privire la contravenție nr.MAI06 572321 din 11.04.2025 întocmit lui Gheorghița Maria, aceasta a acceptat și primit mai multe sume bănești prin aplicația cu idintificatorul PSB conectat la numărul personal contactat *****, pentru susținerea și îndeplinirea condițiilor înaintate de pretinsul blocpolitic Șansa cu votarea Nu la Referendumul republican constituțional din toamna anului 2024 și susținerea candidatului acestora.

Fapta lui Gheorghița Maria a fost calificată de către agentul constatator în baza art.47¹ alin.(1) din Codul contravențional iar prin decizia din aceeași dată în privința lui Gheorghița Maria a fost emisă decizie de aplicare în baza art.47¹ alin.(3) din Codul contravențional a unei amenzi în sumă de 500 u.c.

Întâi de toate, instanța de judecată atrage atenția că în procesul verbal cu privire la contravenție contravenientul a obiectat susținând că nu recunoaște vina și nu este de acord cu acest proces verbal.

Instanța de judecată menționează că conform art.5 Cod Contravențional, *nimeni nu poate fi declarat vinovat de săvîrșirea unei contravenții, nici supus sancțiunii contravenționale decât în conformitate cu legea contravențională* iar în conformitate cu cerințele art.7 din Codul contravențional, persoana poate fi sancționată numai pentru contravenția în a cărei privință este dovedită vinovăția sa, cu respectarea normelor prezentului cod.

Instanța de judecată consideră că este esențial în cauzele contravenționale unde probele lipsesc sau sunt vagi și indirekte, mai cu seamă de a verifica respectarea procedurii, a evalua dacă procesul-verbal are valoare probantă autonomă (și în ce măsură) și dacă prin procedura aplicată față de persoana contravenientului se protejează dreptul la un proces echitabil.

În materia coruperii electorale, esențial nu este exclusiv sprijinul unui candidat sau partid formalmente înscris în alegeri, ci existența unui beneficiu material oferit pentru a influența comportamentul electoral al unei persoane.

Art.448 alin.(1) din Codul contravențional permite contestarea procesului-verbal în instanță, în această fază, instanța examinează probele (nu doar procesul verbal cu privire la contravenție) și se poate cere de audiera martorilor sau administrarea altor probe după caz.

Jurisprudența națională și CEDO (ex. cauza *Anghel contra României*) impune că:

- Procesul-verbal are valoare de mijloc de probă, dar nu este suficient de unul singur pentru a proba fapta, mai ales dacă este contestat ferm.

- Dacă procesul-verbal este lipsit de susținere probatorie (ex. fără martori, înregistrări, recunoașteri, obiecte, circumstanțe clare etc.), atunci instanța trebuie să dea câștig de cauză persoanei amendate.

În hotărârea pronunțată în cauza *Salabiaku contra Franței*, Curtea a reținut că prezumțiile sunt permise de Convenție dar nu trebuie să depășească limitele rezonabile ținând seama de gravitatea mizei și prezervând drepturile apărării.

În această ordine de idei, interpretând art.425 alin.(2) și 442 alin.(1) ale Codului contravențional, rezultă că procesul – verbal cu privire la contravenție nu face dovada cu privire

la încadrarea în drept și situația faptică stabilită de agentul constatator, urmând a fi examinat în raport cu actele existente la dosar.

Reieșind din normele legale sus enunțate, dar și analizând circumstanțele cauzei contravenționale, instanța de judecată remarcă faptul că agentul constatator nu a acumulat sau cel puțin – nu a prezentat instanței de judecată probe suficiente și verosimile întru susținerea acuzației din actul de constatare și sancționării.

Tot aici, instanța de judecată observă că deși a înaintat unele copii ale unor înscrișuri în anexa referinței depuse, agentul constatator nu a făcut referire la fiecare dintre acestea și la rolul lor în demonstrarea vinovăției contravenientei.

Așadar, cât privește valoarea procesului verbal cu privire la contravenție ca mijloc de probă, instanța de judecată face următoarea remarcă: sub aspectul temeiniciei procesului-verbal, forța probantă a proceselor verbale este lăsată la latitudinea fiecărui sistem de drept, putându-se reglementa importanța fiecărui mijloc de probă, însă instanța are obligația de a respecta caracterul echitabil al procedurii în ansamblu atunci când administrează și apreciază probatoriu (*cauza Bosoni v. Franța, hotărârea din 7 septembrie 1999*).

Totuși, raportându-ne la legislația națională, având în vedere prevederile art.425 din Codul contravențional, (1) *probele sunt elemente de fapt, dobîndite în modul stabilit de prezentul cod, care servesc la constatarea existenței sau inexistenței contravenției, la identificarea făptuitorului, la constatarea vinovăției și la cunoașterea altor circumstanțe importante pentru justa soluționare a cauzei.*

(2) *În calitate de probe se admit elementele de fapt constataate prin intermediul următoarelor mijloace: procesul-verbal cu privire la contravenție, procesul-verbal de ridicare a obiectelor și documentelor, procesul-verbal de percheziție, procesul-verbal privind cercetarea la fața locului, procesele-verbale privind alte acțiuni procesuale efectuate în conformitate cu prezentul cod, explicațiile persoanei în a cărei privință a fost pornit proces contravențional, declarațiile victimei, ale martorilor, înscrișurile, înregistrările audio sau video, fotografii, corporile delictelor, obiectele și documentele ridicate, constatările tehnico-științifice și medico-legale, raportul de expertiză. Probele pot fi dobândite, prelucrate, păstrate și prezentate ca documentație pe suport de hârtie sau în formă electronică ori cu convertirea documentației respective într-un format electronic ușor accesibil, inclusiv cu utilizarea semnăturii electronice simple.*

Pe de altă parte, potrivit prevederilor art.443 din Codul contravențional, *procesul-verbal cu privire la contravenție este un act prin care se individualizează fapta ilicită și se identifică făptuitorul.*

Prin urmare, s-ar induce ideea că procesul verbal cu privire la contravenție este și act prin care se individualizează fapta ilicită și se identifică făptuitorul dar și mijloc de probă care servește la constatarea vinovăției persoanei, ceea ce este inadmisibil.

Instanța de judecată remarcă faptul că în ce privește procesul-verbal cu privire la contravenție, este de înțeles că procesul-verbal cu privire la o anumită contravenție nu poate servi prin sine probă a comiterii anume a aceleiași contravenții. Procesul-verbal propriu-zis nu poate fi considerat ca probă, deoarece acesta „încununează” eforturile de administrare și apreciere a probelor. Chiar art.425 al Codului contravențional stabilește că „în calitate de probe se admit elementele de fapt constataate prin intermediul următoarelor mijloace: „procesul-verbal cu privire la contravenție...”.

În acest sens, în opinia instanței, procesul-verbal cu privire la contravenție reprezintă un mijloc prin care se identifică finalitatea procesului de administrare și evaluare a probelor.

Totodată, în calitate de probă poate fi prezentat un alt proces-verbal cu privire la o altă contravenție. Astfel, dacă o altă contravenție comisă prin prisma actului final - procesul-verbal cu privire la contravenție, confirmă o anumită împrejurare importantă pentru constatarea cauzei contravenționale examineate, atunci acel proces-verbal cu privire la contravenție ar putea servi drept probă a unui fapt deja constatat.

În atare condiții, instanța de judecată nu v-a consideră însuși procesul verbal cu privire la contravenție contestat, ca și mijloc de probă în același proces, ci ca un act prin care se individualizează fapta ilicită și se identifică făptuitorul.

Implicit, instanța de judecată nu se referă la „valoarea probantă” a acestui act - procesul verbal cu privire la contravenție.

Revenind la cel de-al doilea aspect al esenței hotărârii CtEDO precitate (susținerea probatorie), instanța menționează că fapta de la art.47¹ din Codul contravențional este una gravă (cu caracter electoral și social sensibil), deci trebuie dovedită temeinic - nu ajunge o simplă afirmație a agentului constatator.

În acest sens este elocventă și jurisprudența CEDO în cauza *Gurgurov vs Moldova* (hotărîrea nr.7045/09 din 16.09.2009), unde Curtea a statuat, că autoritățile trebuie să depună întotdeauna eforturi serioase pentru a afla ce s-a întîmplat și nu trebuie să se bazeze pe concluzii pripite și nefondate pentru a înceta investigația sau să le pună la baza deciziei lor și să întreprindă toți pașii rezonabili și disponibili conform legii pentru a asigura probe cu privire la incident.

Astfel, instanța de judecată consideră că dacă o persoană contestă procesul-verbal emis în temeiul art.47¹ din Codul contravențional și nu există alte probe în afară de procesul-verbal (contestat de către contravenient), instanța trebuie să admită contestația și să anuleze sancțiunea. Altfel, se încalcă grav dreptul la un proces echitabil și prezumția de nevinovăție.

Legat de sursa informației privind acceptarea mijloacelor bănești de către contravenient, instanța de judecată atestă că aceasta este invocată drept fiind raportul de analiză informațional-criminală efectuat la 07.02.2025 în cauza penală nr.2023970322 conform elementelor constitutive ale infracțiunii prevăzute de art.181³ și art.243 alin.(3) lit.a) și b) din Codul penal.

Totuși, datele din acel raport, nu se referă expres/nemijlocit la persoana contravenientei și nu reflectă date personale ale acestei persoane sau alte date care în alt mod ar identifica-o drept parte a investigației.

În fine, nu este clar din care considerente agentul constatator consideră acest raport de analiză informațional-criminală efectuat la 07.02.2025 în cauza penală nr.2023970322 conform elementelor constitutive ale infracțiunii prevăzute de art.181³ și art.243 alin.(3) lit.a) și b) din Codul penal ca fiind probă, aşa cum prevederile art.425 alin.(2) din Codul contravențional, prevede expres că *în calitate de probe se admit elementele de fapt constataate prin intermediul următoarelor mijloace:*

- *procesul-verbal cu privire la contravenție,*
- *procesul-verbal de ridicare a obiectelor și documentelor,*
- *procesul-verbal de percheziție,*
- *procesul-verbal privind cercetarea la fața locului,*
- *procesele-verbale privind alte acțiuni procesuale efectuate în conformitate cu prezentul cod,*
- *explicațiile persoanei în a cărei privință a fost pornit proces contravențional,*
- *declarațiile victimei, ale martorilor,*
- *înscrisurile,*
- *înregistrările audio sau video,*

- *fotografile,*
- *corpurile delictelor,*
- *obiectele și documentele ridicate,*
- *constatările tehnico-științifice și medico-legale,*
- *raportul de expertiză.*

Calificând acest raport ca și înscris pentru a-l putea considera mijloc de probă în sensul articolului 425 din Codul contravențional, instanța de judecată atrage atenția că el nu a fost administrat în cadrul procedurii contravenționale de raport.

Pe de altă parte, el nu poate fi considerat probă nici prin prisma încheierilor judecătorului de instrucție Vladislav Negru din 01.04.2025 privind autorizarea folosirii datelor obținute în urma măsurilor speciale de investigație din cauza penală nr. 2023970322 în cauza contravențională RAP01 433516 pornită în baza art.47¹ din Codul contravențional și mandatului corespunzător, așa cum el nu constituie actul (proces verbal) prin care se consemnează măsurile speciale de investigație în corespondere cu prevederile art.136 din Codul de procedură penală.

Mai mult – raportul de analiză informațional-criminală efectuat la 07.02.2025 în cauza penală nr.2023970322 conform elementelor constitutive ale infracțiunii prevăzute de art.181³ și art.243 alin.(3) lit.a) și b) din Codul penal conține mențiunea „*a se utilizează doar în cadrul cauzei penale*” iar prin încheierile judecătorului V. Negru din 01.04.2025 prin care s-a autorizat utilizarea probelor obținute în cauza penală nr.2023970322 pornită conform elementelor constitutive ale infracțiunii prevăzute de art.181³ și art.243 alin.(3) lit.a) și b) din Codul penal în cauza contravențională RAP01 433516, s-au menționat care date anume urmează a fi folosite, și anume- altele decât acel raport de analiză informațional criminală.

Așadar, raportul de analiză informațional-criminală efectuat la 07.02.2025 în cauza penală nr.2023970322 nu s-a autorizat drept folosire în cadrul altei cauze, mai exact în cea contravențională de față.

În concluzie, acest înscris, precum nici pretinsa probă ce derivă din acesta – tabelul-listă cu persoana și numărul de SMS-uri primite, nu pot fi considerate drept probe admisibile administrative legal și care ar putea fi puse la baza hotărârii.

În alt mod, legat de încheierile și mandatele judecătorului V.Negru din 01.04.2025 invocate drept mijloace de probă de către agentul constatator, instanța de judecată atrage atenția că prin aceste acte s-a autorizat utilizarea probelor obținute în cauza penală nr.2023970322 pornită conform elementelor constitutive ale infracțiunii prevăzute de art.181³ și art.243 alin.(3) lit.a) și b) din Codul penal în cauza contravențională RAP01 433516 pornită în baza art.47¹ din Codul contravențional.

Instanța de judecată în cadrul prezentului proces nu a identificat nici o conexiune între cauza contravențională RAP01 433516 pornită în baza art.47¹ din Codul contravențional cu cauza contravențională în cadrul căreia persoana contravenientului a fost deferită justiției, cauza aflată în procedura organului de constatare al IP Șoldănești (înregistrată în baza raportului RAP 431435) fiind alta decât RAP01 433516 pornită în baza art.47¹ din Codul contravențional.

Tot astfel, instalarea unei aplicații care *ar putea* permite extragerea de bani nu înseamnă că a și fost folosită în acest scop. Este o prezumție, și prezumțiile nu pot ține loc de probatoriu efectiv (de exemplu, înregistrări bancare rapoarte tehnice, declarații etc.) care, în cazul de față nu a fost prezentat de către agentul constatator.

În opinia instanței de judecată, legat de acuzația adusă contravenientului, se specifică că acesta *a acceptat și primit sume bănești*.

Din conținutul (textul) procesului verbal cu privire la contravenție nu este clar cum anume și în care circumstanțe el a acceptat și a primit sume bănești.

În context, agentul constatator nu a specificat nici ce fel de mijloace financiare ar fi acceptat și primit contravenientul precum nici suma acestora în echivalent național la timpul săvârșirii faptei.

În mod aberant, agentul constatator incriminează contravenientei săvârșirea faptei de corupere pasivă, inclusiv în scopul „susținerii candidatului acestora”.

În primul rând, „Şansa” nu este bloc politic ci partid politic.

În al doilea rând și implicit „Şansa” nu a fost admis în calitate de concurrent electoral la nici un scrutin nici în septembrie 2024 și nici ulterior.

În al treilea rând, la referendum, în sens electoral candidați nu-s, referendumul constituind de fapt o consultare a poporului la care se răspunde cu „Da” sau „Nu”.

În al patrulea rând, agentul constatator nu a indicat de la cine ar fi primit sau acceptat contravenienta acele mijloace financiare.

Or, aşa cum rigorile art.6 par.3 lit.a) din Convenția europeană pentru apărarea drepturilor omului și a libertăților fundamentale impun obligația statului în persoana acuzatorului de a informa persoana acuzată ... în cel mai scurt timp în limba pe care o înțelege și **în mod amănunțit** cu privire la natura acuzațiilor aduse, instanța consideră că printr-o acuzație neclară, incertă, incompletă, confuză și contradictorie, desconsiderarea prevederilor rigorilor art.6 par.3 lit.a) din Convenție dar și art.443 alin.(1) lit.d) din Codul contravențional, persoana contravenientei nu a beneficiat de un proces echitabil din partea agentului constatator.

Tot astfel, sunt cerute probe și cu privire la acceptarea sau primirea banilor în scopul amintit.

Însă agentul constatator nu le-a prezentat.

Or, coruperea electorală (art.47¹ din Codul contravențional) cere o acțiune concretă de *primire, pretindere sau acceptare de mijloace bănești*, cu scopul determinat: influențarea votului. Fără aceste elemente dovedite - nu doar presupuse - nu se poate aplica sancțiunea.

În concluzie, adăugarea unei liste și a informației despre o aplicație instalată nu este suficientă pentru a stabili vinovăția contravenientului în lipsa altor probe clare și individualizate.

Totodată, la dosar nu există o expertiză tehnică privind aplicația dată, nu există date bancare/financiare dacă s-a produs un transfer, nu există textul SMS-ului(lor) pretins primit(e) de către contravenient, nu există martori sau altă dovadă (tehnică, materială, testimonială) că persoana dată a extras bani sau a primit fonduri prin intermediul acelei aplicații.

Nu există nici date cu privire la constatarea în telefonul contravenientului a pretensei aplicații PSB instalate în scopul invocat de agentul statului.

În opinia instanței este important ca, în virtutea principiului respectării dreptului la un proces echitabil prevăzut de art.6 par.3 CEDO, sub aspectul legalității incriminării, acuzația formulată să conțină și datele referitor la persoana/entitatea care a transmis mijloacele bănești către făptuitor.

Or, la caz, asemenea circumstanțe deși descrise în actul de acuzare întocmit de către agentului constatator – nu au fost probate.

La dosar nu există nici o declarație de martor sau altă persoană care să susțină constatările înscrise în procesul-verbal.

Din materialele dosarului dar și din relatările agentului constatator rezultă că nu a fost efectuată vreo cercetare la fața locului sau verificare/expertiză tehnică a mijloacelor de comunicații, în sprijinul celor consemnate în procesul-verbal.

În consecință, nu este cert pe ce bază factuală a fost asociată persoana vizată cu presupusa listă a celor ce ar fi instalat aplicația de extragere a banilor.

Agentul constatator, supunând persoana răspunderii contravenționale, nu a stabilit o legătură funcțională între aplicația menționată la care face referire și un comportament electoral concret (ex: vot cumpărat) al contravenientului.

La dosar nu există vreo dovadă tehnică, materială, testimonială că persoana a pretins, a acceptat, a extras bani sau a primit fonduri prin intermediul acelei aplicații.

Mai mult, instanței de judecată nu i s-a demonstrat are este conținutul exact al aplicației despre care face mențiune agentul constatator și nici ce legătură are ea cu art.47¹ din Codul contravențional.

Reiesind din caracterul contravenției, instanța de judecată a urmărit să constate din argumentele și probele agentului constatator ca și persoană în rol de acuzator demonstreaza în acțiunile contravenientului a existenței intenției directe de a accepta, sau primi mită electorală sau de a-și schimba opțiunea de vot, fapt care nu a avut loc.

Implicit, nu a fost posibil de stabilit nici un raport cauzal între presupusa ofertă/primire de bani și comportamentul electoral concret al persoanei contravenientei.

Pe de altă parte, instanța de judecată atrage atenția că contravenienta nu a recunoscut fapta imputată.

În context, este de menționat că deși agentul constatator face referire la o altă procedură contravențională, la dosar, nu au fost prezentate alte probe decât doar însuși:

1. procesul verbal cu privire la contravenție;
2. actele ce derivă din dosarul penal nr.2023970322 pornit conform elementelor constitutive ale infracțiunii prevăzute de art.181³ și art.243 alin.(3) lit.a) și b) din Codul penal.

Instanța de judecată nu a fost lămurită nici cu privire la rolul proiectului de ordin al MAEIE anexat de către agentul constatator, așa cum acesta nu conține date pertinente cauzei, el nefind o probă concludentă, pertinentă și utilă.

În lipsa unor dovezi directe și concludente, instanța de judecată consideră că procesul verbal nu întrunește condițiile de legalitate și temeinicie factuală pentru sancționare a persoanei, el neputând fi susținut doar prin suspiciuni sau afirmații neprobate.

Prevederile art.374 alin.(2¹) din Codul contravențional stipulează că **procesul contravențional începe de drept din momentul sesizării sau al autosesizării agentului constatator privind săvârșirea contravenției**.

Nu mai puțin important, procesului contravențional se aplică în mod corespunzător prevederile Codului de procedură penală cu privire la mijloacele de probă și la procedeele probatorii, cu excepțiile prevăzute de prezentul cod.

Astfel, în materie contravențională au fost recunoscute garanțiile procedurale specifice în materie penală în ceea ce privește dreptul la un proces echitabil, printre care și prezumția de nevinovăție, prevăzută de art.6 alin.(2) din Convenția Europeană a Drepturilor Omului. (*Zilberman împotriva Moldovei* (§ 35, din 01 februarie 2005), *Angel împotriva României* (§ 52, din 04 octombrie 2007) sau *Ozturk împotriva Germaniei* (din 21 februarie 1994). Această împrejurare fundamentează la nivel de principiu că, sarcina probei în procedura contravențională desfășurata în fața instanței de judecata revine în primul rând organului constatator și, în condițiile în care acesta face dovada vinovăției, făptuitorul urmează să-și probeze nevinovăția.

Instanța de judecată consideră inadmisibil plasarea sarcinii probării nevinovăției pe umerii însuși persoanei acuzate. Or, în acțiunea penală/contravențională, sarcina probei aparține acuzatorului.

Regula *actori incumbit probatio* (sarcina probatoriului revine celui care reclamă, acuză) trebuie înțeleasă în procesul penal în sensul că obligația de a proba vinovăția unei persoane revine aceluia care acuză (procuror, agent constatator sau persoană vătămată). Mai mult chiar, instanța de judecată este obligată să lămurească sub toate aspectele cauza, pe bază de probe, administrate atât în dovedirea acuzării, cât și în legătură cu aspectele care se ridică în apărarea inculpatului/contravenientului.

Astfel, conform dispozițiilor art.100 alin.(1) din Codul de procedură penală, în baza principiului rolului activ al organului de urmărire penală și al aflării adevărului în procesul penal, sarcina probatoriului revine organelor de urmărire penală, în special procurorului. Această sarcină, raportând-o la prevederile art.19 alin. (3) din Codul de procedură penală, este de fapt o obligație, deoarece organele de urmărire penală sănăt oblige să strângă probele necesare pentru aflarea adevărului și pentru lămurirea cauzei penale sub toate aspectele, în vederea justei soluționări a acesteia. Organele de urmărire penală adună probe atât în favoarea, cât și în defavoarea bănuitorului sau învinuitului.

În mod similar, reiese din prevederile art. 440 din Codul contravențional, constatarea faptei contravenționale înseamnă activitatea, desfășurată de agentul constatator, de colectare și de administrare a probelor privind existența contravenției, de încheierea deciziei privind examinarea contravenției în temeiul constatării agentului constatator sau procesului-verbal cu privire la contravenție, de aplicare a sancțiunii contravenționale sau de trimisere, a dosarului, după caz, funcționarului abilitat să examineze cauza contravențională, din cadrul autorității din care face parte agentul constatator, în instanța de judecată sau în alt organ spre soluționare.

Procesul contravențional se desfășoară pe principii generale de drept contravențional, în temeiul Constituției, al prezentului cod, al Codului de procedură penală, precum și al normelor dreptului internațional și ale tratatelor internaționale cu privire la drepturile și libertățile fundamentale ale omului la care Republica Moldova este parte.

Administrarea probelor trebuie să se bazeze pe anumite principii determinante de Convenția Europeană pentru Drepturile Omului și definitivate în jurisprudența Curții Europene pentru Drepturile Omului. Aceste principii poartă denumirea de principii de procedură.

Sarcina probatoriului nu trebuie confundată cu propunerea de probe, care constă, în posibilitatea pe care o au în proces participanții la proces, de a cere administrarea de probe, fapt reglementat în mod distinct și pentru faza de judecată, când părțile pot propune administrarea de probe, scop în care este necesar să se arate faptele și împrejurările ce urmează a fi dovedite, mijloacele prin care pot fi administrate aceste probe, locul unde se află aceste mijloace, iar în ceea ce privește martorii și experții, identitatea și adresa lor.

Potrivit principiului dat, procurorul are obligația de a manifesta o deosebită grijă în privința administrării probelor în acuzare și în apărare; superficialitatea în acuzare poate conduce la soluții neconcordante adevărului în cauzele penale. În lipsa probelor de vinovăție, bănuitorul, învinuitul sau inculpatul nu este obligat să probeze nevinovăția sa.

De altfel și art.381 din Codul contravențional prin dispozițiile alin.(4) instituie în sarcina agentului constatator *obligația de a lua toate măsurile prevăzute de lege pentru cercetarea sub toate aspectele, completă și obiectivă, a circumstanțelor cauzei, de a evidenția atât circumstanțele care dovedesc vinovăția persoanei, cît și cele care dezvinovățesc persoana în a cărei privință a fost pornit proces contravențional, precum și circumstanțele atenuante sau agravante.*

Deci, cel ce afirmă este obligat să dovedească afirmația făcută (*eiusincumbit probatio, qui dicit, non qui negat*). Strâns legat de sarcina probei este și dreptul făptuitorului de a nu se

autoincrimina, prezumția de nevinovătie (garantată de art. 6 CEDO și Constituția Republicii Moldova) impunând ca orice faptă să fie dovedită *dincolo de orice îndoială rezonabilă*, chiar și în procedura contravențională.

Acest drept este consacrat și prin dispozițiile art.375 din Codul contravențional (presumția de nevinovătie) care prevede că *persoana acuzată de săvîrșirea unei contravenții se consideră nevinovată atîta timp cît vinovăția sa nu este dovedită în modul prevăzut de prezentul cod. Nimeni nu este obligat să dovedească nevinovăția sa. Concluziile despre vinovăția persoanei în săvîrșirea contravenției nu pot fi întemeiate pe presupunerি. Toate dubiile în probarea învinuirii care nu pot fi înlăturate în condițiile prezentului cod se interpretează în favoarea persoanei în a cărei privință a fost pornit proces contravențional.*

Prin aceasta se înțelege atât dreptul la tăcere reglementat în cadrul principiului fundamental al dreptului la apărare prin dispozițiile Codului contravențional și în jurisprudența CEDO, cât și dreptul de a nu se autoincrimina prin alte acte decât propria declarație, ambele constituind o garanție a prezumției de nevinovătie.

Principiul prezumției nevinovătiei este de asemenea aplicabil în administrarea probelor.

În concluzie, la caz, contravenientul/făptuitorul beneficiază de prezumția de nevinovătie, nefiind obligat să își dovedească nevinovăția, și are dreptul de a nu contribui la propria acuzare.

Nu în ultimul rînd, instanța subliniază că în corespondere cu practica Curții Europene a Drepturilor Omului, contradictorialitatea procesului presupune posibilitatea părților în proces, civil sau penal, de a lua cunoștință cu toate probele sau observațiile, anexate la dosar și a le comenta iar în procesele judiciare unde se ciocnesc interesele private opuse, egalitatea părților presupune că fiecare parte trebuie să aibă posibilitatea rezonabilă de a-și prezenta cazul, inclusiv probele, în condiții în care nici una din părți nu are o prioritate vădită.

Actele procesuale cum ar fi: scrisoare de însoțire, rapoartele de înregistrare spre examinare ale pretinselor fapte de corupere electorală, ordonanța de pornire a procesului contravențional sau de formare a grupului de cercetare și documentare, nu constituie probe deoarece ele nu demonstrează nimic din ce se incriminează persoanei supusă răspunderii.

Tot astfel, nici copiile ordonanțelor, încheierilor și mandatelor judecătoarești anexate la proces, nu constituie în sine probe ci instrumente de acumulare a probelor (mijloace de probă).

Aceasta deoarece proba este conținutul/informația care demonstrează o stare de fapt iar mijlocul de probă este instrumentul prin intermediul căruia se administrează acea probă.

Altfel spus, încheierile de referință, ar putea fi eventual invocate doar în demonstrarea legalității administrării de probe dar nu pot constitui probe în sine.

De aceea, aceste documente, instanța de judecată nu le consideră și nici nu le acceptă în calitate de probe.

Instanța de judecată atrage atenția că aşa cum susține partea apărării, din dosar nu rezultă că persoana ar fi fost citată în mod legal la organul de constatare și că i s-ar fi adus la cunoștință drepturile sale cu oferirea posibilității exercitării unei apărări efective și eficiente.

Acste fapte denotă odată în plus caracterul tendențios al procedurii din partea agentului statului în raport cu persoana contravenientului.

Așa, instanța de judecată atestă caracterul vag al celor constatațe de agentul constatator și acuzațiilor formulate față de persoana contravenientului în raport cu insuficiența și inadmisibilitatea probelor invocate de agentul constatator dar și caracterul vicios al procedurii contravenționale desfășurată, prin nerespectarea drepturilor participanților la proces, mai exact – a drepturilor și intereselor contravenientului.

Examinând cauza contravențională, instanța de judecată este obligată să determine caracterul veridic al contravenției imputate.

La caz, având în vedere lipsa unui ansamblu probatoriu suficient pertinent concludent și util pentru constatarea faptei de corupere electorală pasivă, instanța de judecată este în imposibilitate de a determina caracterul veridic al contravenției imputate contravenientului.

Potrivit prevederilor art.441 alin.(1) lit.a) din Codul contravențional, *procesul contravențional nu poate fi pornit, iar dacă a fost pornit, nu poate fi efectuat și va fi înceitat în cazurile în care nu există faptul contravenției* iar potrivit prevederilor art.461 din Codul contravențional, *în cazul în care, pe parcursul judecării cauzei, se constată unul din temeiurile prevăzute la art.441 sau 445 alin.(1), instanța de judecată înceiază procesul contravențional*.

Instanța de judecată reiterează că soluția înțetării procesului contravențional în temeiul art.461 coroborat cu art.441 lit.a) din Codul contravențional are la bază nu viciile de formă ale procesului-verbal ci lipsa temeinică a faptului contravențional imputat persoanei vizate.

Este esențial de menționat că în prezenta cauză:

- nu există o probă directă care să ateste că persoana vizată a pretins, acceptat sau primit bunuri sau avantaje;
- nu a fost stabilit niciun comportament electoral concret determinat de o pretinsă mituire;
- nu a fost determinată data exactă, locul concret, nici identitatea celui care ar fi oferit mijloacele, nici suma, nici contextul faptelor;
- nu există mijloace de probă prevăzute de art.425 alin.(2) din Codul contravențional care să susțină cu un minim de certitudine acțiunile imputate: nu există declarații de martori, înregistrări audio-video, înscrișuri bancare, raport de expertiză tehnică, procese-verbale de cercetare la fața locului etc.;
- raportul de analiză informațional-criminală invocat de agentul constatator nu se referă direct și individualizat la persoana contravenientului, și nici nu este un mijloc de probă administrativ în condițiile Codului contravențional;
- procesul-verbal contestat este doar o consemnare administrativă a acuzației, care, în lipsa susținerii probatorii, nu poate produce efecte juridice de constatare a vinovăției.

Instanța subliniază că nu se bazează pe nulitatea formală a actului administrativ – procesul verbal cu privire la contravenție, ci pe absența materială și juridică a faptului contravențional, ceea ce corespunde exigențelor impuse de:

- art.6 din Convenția Europeană a Drepturilor Omului (dreptul la un proces echitabil);
- art.375 Cod contravențional (rezumția de nevinovăție și standardul de probă dincolo de îndoiala rezonabilă, chiar și în materie contravențională);
- jurisprudența Curții Europene a Drepturilor Omului (*Anghel vs. România, Salabiaku vs. Franța, Gurgurov vs. Moldova, Bosoni vs. Franța*), conform căreia sarcina probei revine statului și nici un dubiu rezonabil nu poate conduce la sancționarea persoanei acuzate.

Așadar, soluția nu este întemeiată pe o eroare de procedură, ci pe faptul că lipsesc elementele obiective și subiective esențiale ale unei fapte de corupere electorală pasivă: nu s-a demonstrat existența unei ofertări, unei acceptări, unei finalități electorale, nici măcar unei interacțiuni dovedite în scopul coruperii.

Prin urmare, procesul contravențional nu poate continua, întrucât nu există faptă, iar temeiul înțetării este material, nu formal. Soluția instanței se bazează pe principiile echității procesului, proporționalității, legalității incriminării și garanțiilor oferite de jurisprudența Curții Constituționale și CEDO.

Reieșind din cele invocate în partea descriptivă a prezentei hotărâri, conducându-se de prevederile art.374, 394-395, 448, 452-458, 460 și 462 din Codul contravențional, instanța de judecată admite contestația depusă la 18.09.2025 de către Gheorghiță Maria împotriva procesului verbal cu privire la contravenție nr.MAI06 572321 din 11.04.2025 întocmit în baza art.47¹ alin.(1) din Codul contravențional și începează procesul contravențional din motivul lipsei în acțiunile lui Gheorghiță Maria a faptului contravenției.

Hotărârea poate fi atacată cu recurs la Curtea de Apel Nord în termen de 15 zile prin intermediul Judecătoriei Orhei sediul Rezina.

**Judecător
Igor NEGREANU**